

ZNALOSTNÝ KAPITÁL V KRAJINÁCH V4

KNOWLEDGE CAPITAL IN V4 COUNTRIES

Mária Antalová

Abstract

Today, the basic trend of organizations is that they try to achieve the highest possible efficiency, and they reach it only if they invest sufficiently in their employees. The mentioned trend is not typical for the Slovak Republic. The most organizations do not attribute such importance to a human factor as in other countries. This is often justified by a lack of funding. In relation to the human factor, the category of the knowledge society, the knowledge economy and the knowledge capital they get ahead, which are sufficiently developed on the theoretical level, less in methodological and empirical senses, although without their mapping it is not possible to form an educational and economic policy. For this reason, our goal was to evaluate the level of knowledge capital in the Slovak Republic and to compare it with the V4 countries. We concentrate on three basic areas: societal conditions, the level of knowledge capital and its outputs (knowledge, technology and creativity). Empirical analysis is based on the World Intellectual Property Organization database.

Key words: global innovation index, societal conditions, knowledge capital, knowledge and creative outputs

JEL Code: J24, J88, O34

Úvod

Vo vzťahu k ľudskému faktoru sa v poslednom období dostávajú do popredia kategórie znalostnej spoločnosti, znalostnej ekonomiky a znalostného kapitálu, ktoré sú dostatočne rozpracované na teoretickej rovine, menej v metodologickej a empirickej, hoci bez ich mapovania nemožno formovať vzdelávaciu a hospodársku politiku.

Z tohoto dôvodu sme si za cieľ nášho príspevku stanovili zhodnotiť úroveň znalostného kapitálu v SR a porovnať ho s ostatnými krajinami V4. Orientujeme sa pritom na tri základné oblasti znalostnej spoločnosti: spoločenské podmienky, úroveň znalostného kapitálu a výstupy znalostného kapitálu (znalostné, technologické a kreatívne).

1 Teoretický rámec

1.2 Znalostný kapitál a jeho formy

Existuje množstvo definícií znalostného kapitálu. Všeobecne sa pod ním rozumie intelektuálne bohatstvo národa alebo organizácie, ktoré predstavuje know-how ako výsledok skúseností, informácií, vedomostí, učenia sa a zručností. Môže pozostávať z technických informácií alebo aktuálnych skúseností alebo zručností požadujúcich sa od jednotlivcov. Vníma sa ako *intelektuálny kapitál*, nehmotné aktíva, reprezentujúce myšlienky, hodnoty, procesy, metódy, alebo intuitívne talenty.

Napríklad H. A. Berg ho charakterizuje ako vedomosti, informácie, skúsenosti, ktoré sú vložené do transformačného procesu tvorby bohatstva (3). Alebo I. Koçoğlu, S. Z Ímamoğlu a Í. Hüseyin ho považujú za „vedomosti, ktoré môžu byť konvertované do zisku, ktoré pomáhajú organizácii vytvárať hodnoty, a preto reprezentujú jej budúci profit“ (10, s. 184). Podobne ako T. Stewart (12), L. Edvinsson a P. Sullivan (1, 356-364) definujú intelektuálny kapitál ako súhrn všetkých znalostí, ktorými sa vyznačujú zamestnanci organizácie a poskytujú jej konkurenčnú výhodu. Niektorí autori sa koncentrujú na charakteristiky zamestnancov, ktorí oplývajú znalosťami, informáciami, intelektuálnym majetkom a skúsenosťami. N. Bontis (4, s. 63-76) a A. Brooking (5, s. 364-365) identifikovali znalostný kapitál ako „trhové aktíva“, „ľudské aktíva“, aktíva intelektuálneho bohatstva“, „aktíva infraštruktúry“, ktoré sa kombinujú v organizácii s inými výrobnými zdrojmi a vytvárajú hodnoty.

Existuje mnoho diskusií o obsahu kategórie znalostný (intelektuálny) kapitál, z ktorých by mohla vzniknúť samostatná štúdia. 90. roky minulého storočia predstavujú prvú etapu jeho rozvoja, dnes už hovoríme o viacerom teoretických konceptov. Ale hlavným problémom je kvantifikácia danej kategórie.

Proces merania začal na úrovni organizácie, ktorý je ľahšie dostupný pre mnohých výskumníkov a nevyžaduje si značné finančné náklady. Vážny problém bol s jeho operacionalizáciou, ktorá spočívala v odhalení indikátorov reprezentujúcich správanie sa znalostného kapitálu a samotný proces vytvárania trhového kapitálu (10, s. 184).

Dnes máme bohatú klasifikáciu znalostného kapitálu, ktorá sa samozrejme odvíja od obsahu samotnej definície. Napríklad L. Edvinsson a P. Sullivan (1, s. 356-364) zahŕňajú pod znalostný kapitál aj iné zdroje ako sú vedomosti, zručnosti, prípadne schopnosti zamestnancov. Považujú za jeho súčasť aj databázy a vzťahy so zákazníkmi a pod. T. H. Davenport a L. Prusak (6) pod ním rozumejú technológiu a technologické zmeny a veci súvisiace s manažovaním informačných technológií.

B. Marr a J. Chatzkel (11, s. 224-229) znalostný kapitál rozdelili do nasledujúcich oblastí:

- ľudský kapitál,
- informačný kapitál,
- organizačný kapitál.

Na rozdiel od nich ďalší autori ako L. Edvinsson, M. S. Malone (2), Bontis (4, s. 63-76), P. H. Sullivan (13), K. E. Sveiby (14) prijali nasledujúcu kategorizáciu znalostného kapitálu: ľudský kapitál, organizačný kapitál a zákaznícky kapitál.

Na základe uvedených príkladov môžeme konštatovať rôznosť prístupov k identifikácii znalostného kapitálu, ktoré neraz viedli k rozšíreniu obsahu samotnej kategórie. Po zvážení dostupnosti údajov a šírky samotnej problematiky, sme sa rozhodli kvantifikovať znalostný kapitál ako schopnosť tvorby inovácií a ich šírenie. Z toho dôvodu, pri ďalšej analýze, budeme vychádzať z vlastnej definície znalostného kapitálu, ktorý, podľa nás, „*predstavuje vedomosti, zručnosti alebo know-how zamestnancov, ktoré môže nadobúdať rôzne formy od procesov, systémov, kultúr a databáz, založených na invenčnom prístupe prejavujúcom sa inovačnými výtvormi*“. Na zmapovanie takto širokej problematiky znalostného kapitálu je potrebné nielen kvantifikovať jeho spôsobilosti, ale i prostredie, v ktorom dané schopnosti uplatňuje a využíva.

2 Metodologický rámec riešeného problému

Ako vyplýva z teoretického východiska, existujú rôzne prístupy k znalostnému kapitálu, ktoré sú determinované prístupom k databázam.

Svetová inštitúcia World Bank sa taktiež zaoberá meraním znalostného kapitálu, konkrétne World Bank Institute's Knowledge for Development (K4D). Experti vyvinuli kvantifikáciu, ktorú nazývajú „knowledge assessment methodology (KAM), a ktorá pozostáva z 80 kvalitatívnych premenných vychádzajúcich zo 4 pilierov znalostnej ekonomiky, za ktoré považujú:

1. ekonomický a motivačný režim,
2. vzdelávanie a zručnosti,
3. informácie a komunikačná infraštruktúra,
4. inovačný systém (9, s. 5-9).

V rámci jednotlivých pilierov vytvorili sub-indexy, prostredníctvom ktorých skúmali 128 krajín, medzi nimi i Slovensko. Pre možnosť komparácie situácie v jednotlivých krajinách vytvorili syntetický index znalostnej ekonomiky (KEI).

Rozhodli sme sa pre kvantifikáciu na základe overenej metodiky expertov S. Dutta, B. Lanvina a V Sacha, ktorí vo svojom diele *The Global Innovation Index 2016*, precízne zmapovali potenciál ľudstva v oblasti inovácií (15).

Ako každý globálny index, aj tento, pozostáva z množstva štatistických údajov. Do inovačného vstupu boli zaradené nasledujúce parciálne indikátory: inštitúcie, ľudský kapitál a výskum, infraštruktúra, trhový a obchodný rámec. Za inovačný výstup autori indexu považovali znalostné a technologické výstupy a kreatívne výstupy.

Z každého parciálneho indikátora boli vytvorené sub-indexy, na základe ktorých sa možno dopracovať k detailnejším informáciám. Ich prehľad prezentuje schéma 1.

Zámerom tvorby Globálneho inovačného indexu (GII) bolo precíznejšie štatisticky vyčíslieť bohatstvo inovácií v spoločnosti, ktorých význam neustále narastá a mnohé vlády ich dávajú do strategických cieľov hospodárskej politiky.

V našom článku sme si dali za cieľ zhodnotiť úroveň znalostného kapitálu v krajinách V4, ktorú chceme identifikovať na základe Globálneho indexu inovácií, rozdeleného do troch hlavných domén: spoločenské podmienky, úroveň znalostného kapitálu a kvalita jeho výstupov.

Tab. 1: Domény Globálneho indexu inovácií

Globálny index inovácií	
Miera inovačnej efektívnosti	
Inovačný vstup	Inovačný výstup
Inštitúcie politické, podnikateľské prostredie a kontrola	Znalostné a technologické výstupy tvorba znalostí, vplyv znalostí, šírenie znalostí
Ľudský kapitál a výskum vzdelanie, terciálne vzdelávanie, výskum a vývoj	
Infraštruktúra prístup a využívanie informačných technológií, všeobecná infraštruktúra, ekologická udržateľnosť	Kreatívne výstupy nehmotný majetok, kreatívny tovar a služby, on line tvorivosť
Trhový rámec kredit, investície, obchod, konkurencia, trh	
Obchodný rámec znalostní pracovníci, inovačné siete, absorpcia znalostí	

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe: Dutta, S., Lanvin, B., Sacha V. (2016). *The Global Innovation Index 2016*. Geneva: World Intellectual Property Organization. ISBN 979-10-95870-01-2.

Spoločenské podmienky budeme skúmať na základe nasledujúcich domén: inštitúcie, infraštruktúra, trhový a obchodný rámec. Pri nich sa budeme orientovať len na ich celkovú kvantifikáciu. Podobným spôsobom realizujeme zisťovanie úrovne znalostného kapitálu, ktoré

budeme skúmať na základe indikátorov: vzdelania, výskumu a vývoja, znalostných, technologických a kreatívnych výstupov.

3 Empirické zistenia

Naše skúmanie sa bude orientovať na zistenie vzájomných väzieb medzi doménou spoločenské podmienky a úrovňou znalostného kapitálu ako i jeho znalostných a kreatívnych výstupov. A priori budeme predpokladať, že prepojenosť medzi jednotlivými doménami sa bude prejavovať v rôznej intenzite.

3.1 Vývoj a štruktúra inovácií v SR a v ostatných krajinách V4

Keďže inovácie sú hlavnou charakteristikou znalostného kapitálu, pokúsime sa zistiť ich vývoj počas rokov 2011 – 2017 na základe Globálneho indexu inovácií a identifikovať dynamiku jeho rozvoja v rámci Slovenska, a porovnať ho s vývojom v krajinách V4. Všetky detailnejšie zistenia sa budú vzťahovať ku skúmanému roku 2016.

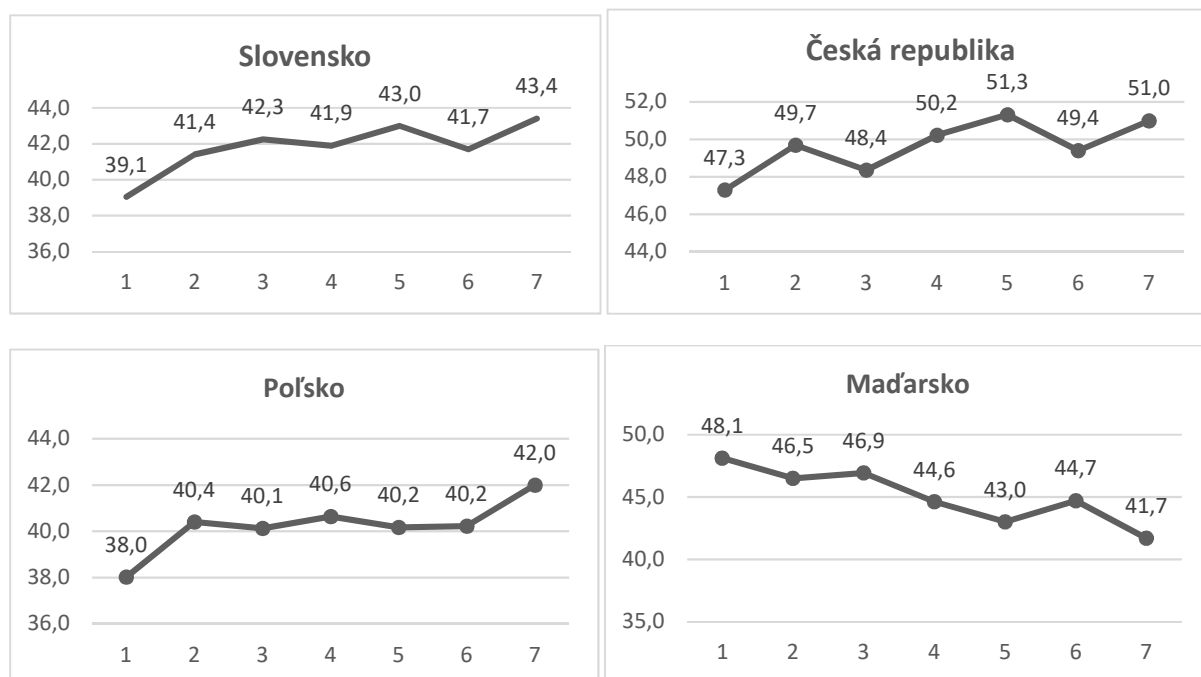
Tab. 2: Vývoj hodnôt Globálneho indexu inovácií počas rokov 2011 - 2017

Krajina	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Slovensko	39,1	41,4	42,3	41,9	43,0	41,7	43,4
Česká republika	47,3	49,7	48,4	50,2	51,3	49,4	51,0
Poľsko	38,0	40,4	40,1	40,6	40,2	40,2	42,0
Maďarsko	48,1	46,5	46,9	44,6	43,0	44,7	41,7

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe: The Global Innovation Index 2011-2017. Na internete: <http://english.gov.cn/r/Pub/GOV/ReceivedContent/Other/2016-08-12/GII-2007-Report.pdf>

Tab. 1 ako i graf 1 zobrazujú dynamiku vývoja inovácií v jednotlivých štátoch za roky 2011 – 2017. Vidíme, že v troch krajinách V4 prichádza k postupnému progresu. Na Slovensku prišlo k zvýšeniu hodnoty Globálneho indexu inovácií za sledované obdobie o 4,3 indexového bodu, čo je najvyššia hodnota, Česká republika pokročila o 3,7 bodu, Poľsko o 4 body. Maďarsko sa vyvíjalo v oblasti inovácií regresívne, od roku 2011 hodnota indexu poklesla o 6,4 bodu.

Fig. 1: Vývoj inovácií v krajinách V4 v rokoch 2011 – 2017

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe: The Global Innovation Index 2011-2017. Na internete: <http://english.gov.cn/r/Pub/GOV/ReceivedContent/Other/2016-08-12/GII-2007-Report.pdf>

Na základe tab. 1 taktiež vidíme rozdiely medzi jednotlivými krajinami. V roku 2017 prvenstvo dosiahla Česká republika s hodnotou Globálneho indexu inovácií 51,0. Za ňou sa umiestnilo Slovensko s hodnotou 43,4. Poľsko dosiahlo výšku indexu 42,0 a posledné v poradí môžeme vidieť Maďarsko s indexom vo výške 41,7.

3.2 Spoločenské podmienky krajín V4 podporujúce invenčnosť a inovácie

Ako sme spomínali vyššie, spoločenské podmienky v krajinách V4 budeme skúmať prostredníctvom indikátorov: inštitúcie, infraštruktúra, trhový a obchodný rámec, ktoré sú taktiež súčasťou Globálneho indexu inovácií. Všetky obsahujú značný počet znakov. Parciálny indikátor inštitúcie – 11, Infraštruktúra – 14, trhový rámec – 13 a obchodný rámec 18. Tab. 2 znázorňuje sub-indexy pre jednotlivé zoskupenie znakov.

V kategórii *Inštitúcie* najvyššiu hodnotu indexu dosahuje Česká republika (76,1 indexového bodu), za ňou nasleduje Poľsko, ktoré v roku 2016 dosiahlo hodnotu sub-indexu 75,3. Slovensko sa v tejto doméne umiestnilo na 3. mieste s hodnotou 75,0. Posledné v rebríčku sa nachádza Poľsko s hodnotou indexového bodu 71,3. Pri hlbšom skúmaní jednotlivých indikátorov prichádzame na to, že Česká republika bola najlepšia v 5 položkách (politické prostredie – 77,2, efektívnosť vlády – 67,5, legislatíva 75,5, náklady na prepustenie pracovnej

sily – 20,2 a riešenie insolventnosti – 77,7. Slovensko bolo na prvom mieste zo skúmaných štátov v roku 2016 v najvyššej politickej stabilite s hodnotou indexu 88,3.

V parciálnom indikátore *Infraštruktúra* prináleží Slovensku 2. miesto za Českou republikou. Je medzi nimi nevýznamný rozdiel, len 0,4 indexového bodu. Maďarsko je tretie a posledné v skúmanej štvorke sa nachádza tentoraz Poľsko s hodnotou indexu 47,6. Podobná situácia sa vyskytuje aj v doméne *Trhový rámec*. Prvenstvo patrí Českej republike (hodnota subindexu 50,5), za ňou nasleduje Poľsko (46,5), potom Slovensko (44,2) a posledné v poradí sa umiestnilo Maďarsko (41,0). V *obchodnom rámci* sa vyskytujú zmeny v doteraz prejavujúcom sa poradí. Prvenstvo patrí, ako vždy, Českej republike (42,9), druhé miesto v poradí prináleží Maďarsku (40,1), za ním nasleduje Poľsko (34,6). Slovensko v danom indikátore obsadilo posledné miesto s indexovou hodnotou 34,5.

3.3 Úroveň znalostného kapitálu

Úroveň znalostného kapitálu budeme skúmať na základe domény Ľudský kapitál a výskum, obsahujúcej 15 sub-indexov orientovaných na vzdelanie a výskum. Jeho súčasťami sú napríklad vzdelanie, náklady na vzdelanie, dĺžka vzdelávania, výsledky z pisa, počet výskumníkov, náklady na výskum a pod. V identifikácii úrovni znalostného kapitálu sa sústredíme len na globálnu veličinu a tú budeme porovnávať v rámci V4.

Z pomedzi skúmaných krajín Slovensko dosahuje najnižšiu indexovú hodnotu (32,8) znalostného kapitálu. Česká republika obsadila prvenstvo (48,3), druhou najlepšou krajinou je Maďarsko (41,2) a po ňom na treťom mieste sa umiestnilo Poľsko (39,6).

3.4 Znalostné, technologické a kreatívne výstupy

Ďalším predmetom nášho skúmania sú výstupy znalostného kapitálu. Sú rozdelené do dvoch blokov: znalostné a technologické výstupy a kreatívne výstupy.

Tab. 3: Znalostné, technologické a kreatívne výstupy

	Znalostné a technologické Výstupy	Kreatívne výstupy
Slovensko	32,3	38,6
Česká republika	42,8	46,2
Poľsko	27,2	36,3
Maďarsko	44,4	36,5

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe: The Global Innovation Index 2011-2017. Na internete: <http://english.gov.cn/r/Pub/GOV/ReceivedContent/Other/2016-08-12/GII-2007-Report.pdf>

Dosiahnutú úroveň výstupov zobrazuje tab. 2. A priori pri nej predpokladáme, že ich kvalita je silno determinovaná dosiahnutou úrovňou znalostného kapitálu. Tento predpoklad však overíme neskôr.

V znalostných a technologických výstupoch dosahujú prvenstvo Maďarsko (44,4) a za ním Česká republika (42,8), čo je podobná (nie zhodná) situácia ako v prípade zisťovania úrovne znalostného kapitálu.

V kreativite sú však výsledky rozdielne. Vedie síce Česká republika s indexovou hodnotou 46,2, po nej však nasleduje Slovensko, ktoré v znalostnom kapitáli dosahovalo najnižšiu úroveň z pomedzi skúmaných štátov - 38,6. Až za ním sa nachádza Maďarsko (36,5) a Poľsko (36,3).

3.5 Korelačná analýza

Ďalším predmetom nášho skúmania boli vzťahy medzi tromi významnými doménami: spoločenskými podmienkami, znalostným kapitálom a znalostnými, technologickými a kreatívnymi výstupmi. Vzťahovú analýzu sme aplikovali na krajiny V4 a prepojenia medzi nimi sme skúmali v roku 2017.

Tab. 4: Korelačná analýza

Vzťah premenných	Pearsonov koeficient
Inštitúcie/znalostný kapitál	0,13899691
Infraštruktúra/znalostný kapitál	0,12229046
Trhový rámec/znalostný kapitál	0,58940302
Obchodný rámec/znalostný kapitál	0,87526630
Znalostné a technologické výstupy/znalostný kapitál	0,60301979
Kreatívne výstupy/znalostný kapitál	0,67543062
Inštitúcie/znalostné a technologické výstupy	-0,4651421
Inštitúcie/kreatívne výstupy	0,5801988
Infraštruktúra/znalostné a technologické výstupy	0,5679037
Infraštruktúra/kreatívne výstupy	0,6865355
Trhový rámec/znalostné a technologické výstupy	-0,0797349
Trhový rámec/kreatívne výstupy	0,8066589
Obchodný rámec/znalostné a technologické výstupy	0,9037174
Obchodný rámec/kreatívne výstupy	0,6968399

Zdroj: Vlastné spracovanie s použitím Pearsonovho koeficientu korelácie

Overovali sme nasledujúce hypotézy:

1. Existuje previazanosť znalostného kapitálu a spoločenských podmienok za akých znalostný kapitál vytvára svoje výstupy.
2. Možno očakávať, že zvyšovaním úrovne znalostného kapitálu zároveň podporíme jeho znalostné, technologické, ako i kreatívne výstupy.

Na testovanie sme použili Pearsonov koeficient korelácie. Náš predpoklad, že existuje previazanosť znalostného kapitálu a spoločenských podmienok za akých znalostný kapitál vytvára svoje výstupy, sa nám len čiastočne potvrdil. Verifikovali sme silnú previazanosť k trhovému rámcu (0,58940302). Zo spoločenských podmienok najintenzívnejší vzťah znalostného kapitálu bol k obchodnému rámcu, kde Pearsonov koeficient dosiahol hodnotu 0,87526630. V ostatných zložkách spoločenských podmienok (inštitúcie, infraštruktúra) sa vzájomná prepojenosť nepotvrdila.

Pri skúmaní vzťahov medzi znalostným kapitálom a jeho výstupmi sa preukázalo intenzívnejšie prepojenie medzi úrovňou znalostného kapitálu a jeho kreatívnymi výstupmi (hodnota koeficientu 0,67543062). Slabšie sa potvrdil vzťah medzi úrovňou znalostného kapitálu a znalostnými a technologickými výstupmi (0,60301979). Taktiež sme zistili, že kreatívne výstupy značne ovplyvňuje kvalita trhového (0,8066589) a obchodného rámcu (0,6968399). Mimoriadne silné prepojenie sme odhalili medzi obchodným rámcem a znalostnými a technologickými výstupmi (0,9037174).

4 Záver

Pri našom skúmaní znalostného kapitálu sme vychádzali z overenej databázy Globálneho indexu inovácií, avšak jeho jednotlivé dimenzie sme prerozdělili do domén zodpovedajúcim potrebám nášho výskumného zámeru. Dopracovali sme sa tak k zaujímavým zisteniam, ktoré možno v budúcnosti zdokonaľiť precíznejšou analýzou. Hlbšie poznanie znalostného kapitálu potvrdilo vzájomnú previazanosť medzi znalostným kapitálom a spoločenských podmienok, za akých ľudia vytvárajú svoje výstupy (aj keď zistené vzťahy boli rôznej intenzity). Spoločenské podmienky predstavujú príliš široký rámec na ich formovanie, z toho dôvodu odporúčame klásť dôraz predovšetkým na druhú zistenú skutočnosť: úroveň znalostného kapitálu ovplyvňuje samotné znalostné, technologické ako i kreatívne výstupy. Orientáciu na rozvoj ľudí práve v oblasti znalostného kapitálu vidíme v potrebe re-definovať existujúce edukačné štandardy v zmysle rozvoja schopností, ktoré podporujú tvorbu samotných znalostí, ich inováciu, neustále rozširovanie a prehľbovanie poznatkov, prípadne ich šírenie. Edukačné štandardy zamerané spomínaným smerom si budú vyžadovať radikálnu zmenu vo formálnom i neformálnom vzdelávaní, ktorú už dlho v SR očakávame.

Pod'akovanie

Príspevok je súčasťou výstupov projektov: VEGA č. 1/0002/16 "Sociálno-ekonomické aspekty bytovej politiky v kontexte migrácie pracovnej sily" (50 %) a OP R & D " Tvorba excelentného pracoviska ekonomického výskumu na riešenie civilizačných výziev v 21. storočí." (ITMS 26240120032). Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku/Projekt je financovaný z EU fondov" (50 %).

Literatúra

- [1] Edvinsson, L., Sullivan, P. (1996). Developing a model for managing intellectual capital. *European Management Journal*, 14 (4), 356-364.
- [2] Edvinsson, L., Malone, M. S. (1997). *Intellectual Capital*. London: Harper Business.
- [3] Berg, H. A. (2002) *Models of Intellectual capital valuation: A Comparative Evaluation*. Dostupné na internete: <http://business.queenu.ca/knowledge/cnsortium2002/ModelsofICVluation.pdf>.
- [4] Bontis, N. (1998). Intellectual capital: an exploratory study that develops, measures and models. *Management Decision*, 36(2), 63-76.
- [5] Brooking, A. (1997). The management of intellectual capital. *Long Range Planning*, 30, (3), 364-365.
- [6] Davenport, T. H., Prusak, L. (2000). *Working knowledge.: How Organisation Manage what they Know*. Harvard: Harvard Business School Press.
- [7] Dutta, S., Lanvin, B. – Sacha V. 2016. *The Global Innovation Index 2016*. Geneva: World Intellectual Property Organization (WIPO). ISBN 979-10-95870-01-2.
- [8] *Intellectual Assets and Value Creation, Synthesis Report*. (2008). OECD.
- [9] Derek, H. C. CH., Dahlman, C. J. (2006). *The Knowledge Economy, the KAM Methodology and World Bank Operations*. Washington, D. C.: World Bank Institute.
- [10] Koçoğlu, I., Ímamoğlu, S. Z., Hüseyin, Í. (2009). The Relationship between Firm Intellectual Capital and the Competitive Advantage. *Journal of Global Strategic Management*, 3 (2), 181-208.
- [11] Marr, B., Chatzkel, J. (2004). Intellectual capita lat the crossroads: managing, measuring and reporting of IC. *Journal of Intellectual Capital*, 5(2), 224-229.
- [12] Stewart, T. (1997). Intellectual Capital the new Wealth of Organizatons. *Business Digest, Knowledge Management*, No. 67.
- [13] Sullivan, P. H. (2000). *Value-driven intellectual capital. How to conver intangible corporate assets into market value*. New York: John Wiley.
- [14] Sveiby, K. E. (1997). *The New Organisational Wealth*. San Francisco: Berett-Koehler.
- [15] *The Global Innovation Index 2011-2017*. Na internete: <http://english.gov.cn/r/Pub/GOV/ReceivedContent/Other/2016-08-12/GII-2007-Report.pdf>

Kontakt

Doc. PhDr. Mária Antalová, PhD.
University of Economics
National Faculty
Department of Social Development and Labor
Dolnozemska 1
852 35 Bratislava
Slovakia
maria.antalova@euba.sk